

PROJEKAT RAZVOJA RURALNE KONKURENTNOSTI
RURAL COMPETITIVENESS DEVELOPMENT PROGRAM
(RCDP)

DIO A

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Općenito o Projektu

Bosna i Hercegovina je dobila kredit od IFAD-a za finansiranje troškova po Programu razvoja ruralne konkurentnosti (RCDP).

Projekat je dizajniran kao dugoročna intervencija, koja će se implementirati u dva ciklusa (svaki po 5 godina) na cijelom teritoriju BiH i Federacije BiH.

Područje implementacije su općine (dominantno siromašne) u unaprijed definiranim klasterima (grupama općina na istom geografskom području) u profitabilnim lancima vrijednosti (LV).

Unaprijed odabrani lanci vrijednosti (LV) pružaju najbolju mogućnost uključivanja siromašnih u projektne aktivnosti i jačanju uloge žena i mladih u tim ruralnim područjima.

... o Projektu

Pristup RCDP Projekta se zasniva na modelu privatno-javnoga partnerstva, kojim se od javnih sredstava očekuje da se koriste kako bi se iskoristila ulaganja privatnoga sektora u 'win-win' partnerstvu, u kojemu dobivaju svi.

Pri tom privatni sektor može proširiti svoje poslovanje, dok veliki broj proizvođača manjega obima može proširiti svoju proizvodnju i učiniti je unosnijom i profitabilnijom.

Poslovni prijedlozi (engl. Business Plans - BP) u okviru klastera i pod-sektora će biti pripremljeni i provedeni od strane različitih aktera, a vođeni od strane LIDERA.

... o Projektu

RCDP će biti implementiran kroz **razvijanje lanaca vrijednosti (LV) na razini klastera.**

Klastere čine skupine općina, identificirane na osnovu zajedničkih karakteristika poljoprivredne proizvodnje i interesa.

S obzirom da je naglasak na podršci najranjivijih grupa (siromašni poljoprivredni proizvođači, žene i mladi), program će poticati nastojanja siromašnih općina koje imaju potencijal da se uključe u odabrane LV u kontekstu stvaranja klastera (većih grupa općina).

Finansiranje

RASPORED FINANSIRANJA PROJEKTA JE KAKO SLIJEDI:

UKUPNO:	16.38 miliona USD;	14.90 miliona EUR;	29.1 miliona KM
IFAD kredit:	7.09 miliona USD;	6.44 miliona EUR;	12.6 miliona KM
IFAD Grant:	0.30 miliona USD;	0.27 miliona EUR;	0.5 miliona KM
Vlada FBiH:	1.18 miliona USD ;	1.08 miliona EUR;	2.1 miliona KM
Općine / LZ:	0.38 miliona USD;	0.36 miliona EUR;	0.7 miliona KM
Korisnici:	7.43 miliona USD;	6.75 miliona EUR;	13.2 miliona KM

Cilj Projekta

Cilj Projekta je unaprijediti ruralnu konkurentnost kako bi se doprinijelo smanjenju siromaštva na selu.

Razvojni cilj je omogućiti malim farmerima (sa malim posjednicima) u ruralnim područjima, kako bi oni iskoristili razvoj pod-sektora voća, povrća, ljekovitog i aromatičnog bilja i šumskih plodova za održivo poboljšanje njihovih socijalnih i ekonomskih uvjeta života.

Ciljanje (targeting)

RCDP će **ciljati** siromašne, nekomercijalne farmere koji nisu dovoljno uključeni u tržišne kanale (veze).

Cilj je podržati ih da postanu konkurentni komercijalni proizvođači.

Izravni korisnici će biti siromašni ljudi na selu (žene i muškarci, mladi i odrasli), organizirani u UP-a i ZZ aktivne u odabranim LV.

Među ovim korisnicima, projekat će poduzeti potrebne napore da dopre do tri ciljne skupine: **jako siromašni**, **siromašni** i **granično siromašni**, analizirajući njihove specifične zapreke i izazove kod pristupanja odabranim LV, a specifično analizirajući zapreke s kojima se suočavaju **žene i mladež**.

Područje djelovanja Programa i ciljna skupina

- Program će se koncentrirati na pod-sektore voća, povrća, ljekovitog i aromatičnog bilja i šumskih plodova (NTFP-a), u kojima postoje najbolje prilike za smanjenje ruralnog siromaštva i poticanje ekonomskog rasta (jagodičasto voće, uzgoj povrća na otvorenom i plastenička proizvodnja povrća).
- Preliminirano odabrani LV nude maksimalan potencijal za uključivost ranjivih skupina.
- Programom je definirano djelovanje u pet unaprijed definiranih klastera (regija) sa prosječno 12 općina.

Definirani klasteri

Klaster	LV (sektor)	Region	Broj općina	Popis općina u klasteru
K-1	JAGODASTO VOĆE	Sjeverozapadna Bosna	8	Velika Kladuša, Cazin, Bužim, Bosanska Krupa, Bihać, Bosanski Petrovac, Ključ i Sanski Most
K-2	JAGODASTO VOĆE, LJEKOVITO I AROMATIČNO BILJE I ŠUMSKI PLODOVI	Centralna Bosna	15	Gornji Vakuf, Bugojno, Donji Vakuf, Jajce, Novi Travnik, Travnik, Vitez, Busovača, Kiseljak, Fojnica, Prozor-Rama, Jablanica, Konjic, Žepče i Zavidovići
K-3	POVRĆE (KORNIŠONI)	Sjeveroistočna Bosna i dio centralne Bosne	12	Žepče, Zavidovići, Maglaj, Doboj Jug, Tešanj, Doboj Istok, Gračanica, Srebrenik, Tuzla, Živinice, Kalesija i Sapna
K-4	POVRĆE (PLASTENIČKA PROIZVODNJA)	Sjeveroistočna Bosna i dio centralne Bosne	14	Doboj Istok, Gračanica, Gradačac, Srebrenik, Tuzla, Živinice, Čelić, Tešanj, Usora, Maglaj, Zavidovići, Žepče, Zenica i Kakanj
K-5	POVRĆE (PROIZVODNJA NA OTVORENOM	Zapadna i jugozapadna Bosna i južna Hercegovina	11	Glamoč, Tomislavgrad, Posušje, Grude, Ljubuški, Široki Brijeg, Čitluk, Mostar, Čapljina, Ravno i Stolac

Projektno područje

Mapa 1. Klasteri lanaca vrijednosti (podsektorski klasteri)

(Izvor: IFAD Final Project Design Report 3755-BA)

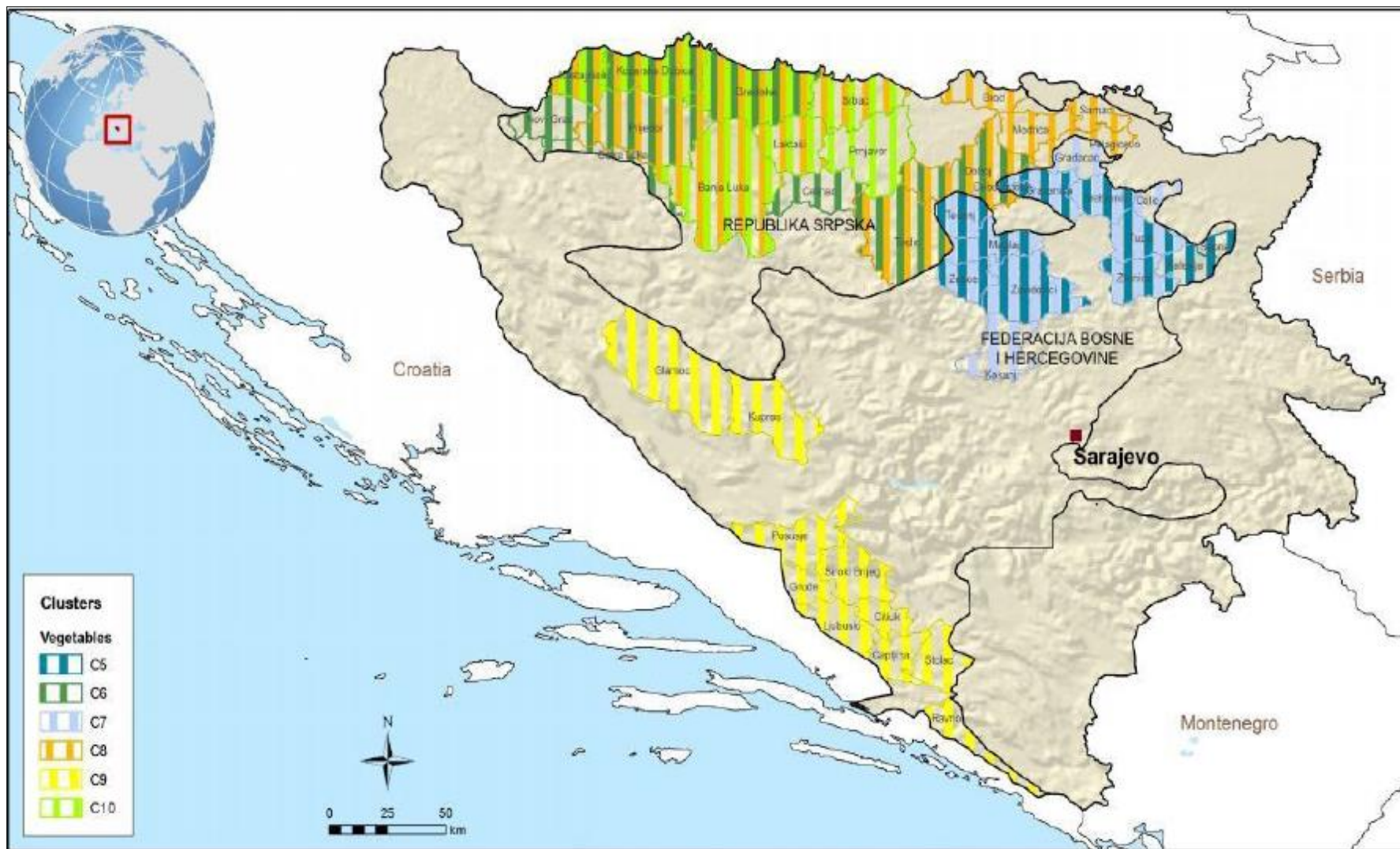
Projektno područje

Mapa 2. Identificirana područja (klasteri) proizvodnje jagodastog voća

(Izvor: IFAD Final Project Design Report 3755-BA)

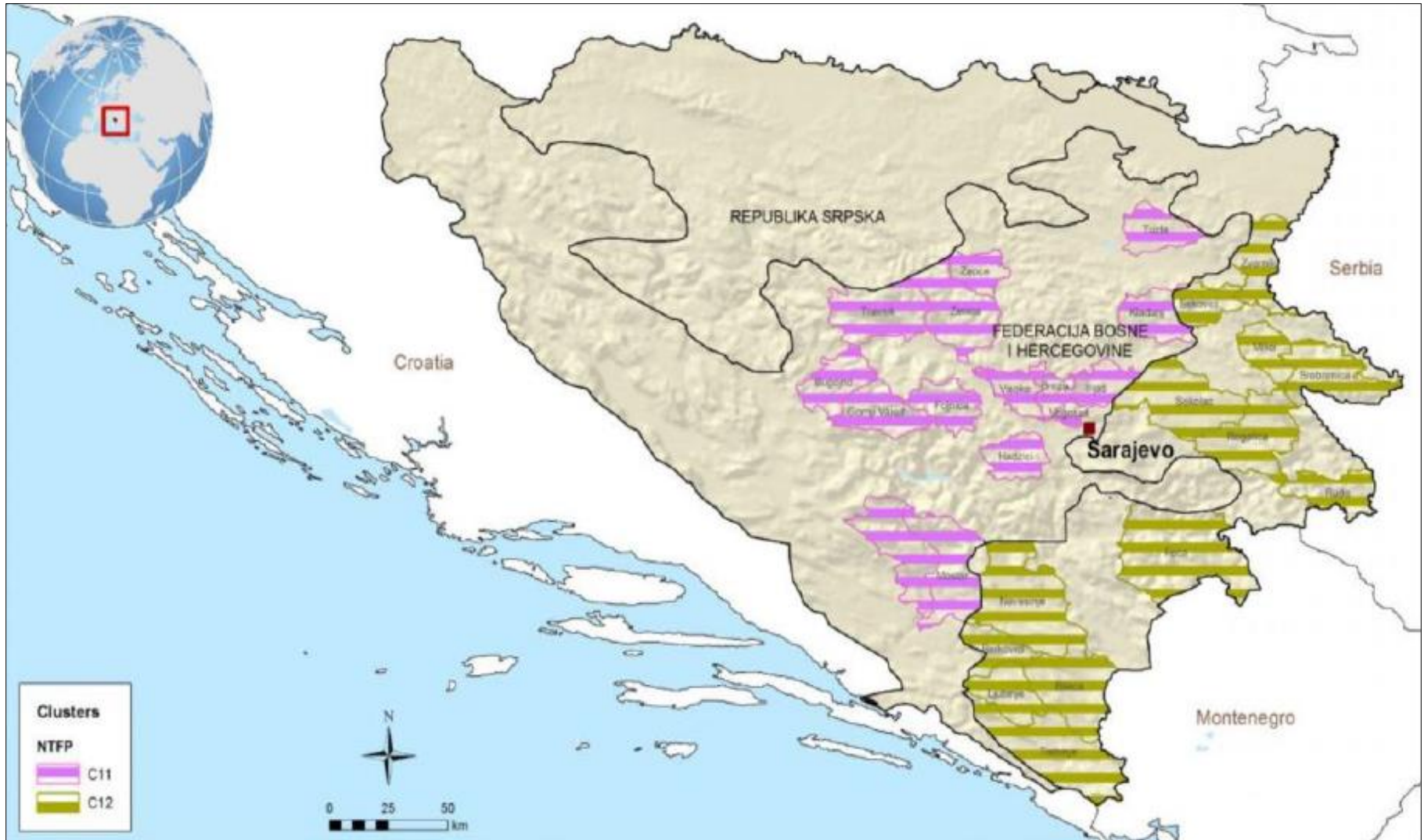
Projektno područje

Mapa 3. Identificirana područja (klasteri) povrtlarske proizvodnje

(Izvor: IFAD Final Project Design Report 3755-BA)

Projektno područje

Mapa 4. Identificirana područja (klasteri) za proizvodnju i sakupljanje ljekovitog i arom bilja i šumskih plodova

(Izvor: IFAD Final Project Design Report 3755-BA)

COMP-1. Stvaranje okruženja za uključivi razvoj pod-sektora

Ishod komponente 1:

Stvaranje poboljšanog političkog i institucionalnog okvira radi privlačenja malih poljoprivrednika i ulagača u odabranim pod-sektorima (LV).

Pet je elemenata pristupa pod-sektorskoga razvoja koji će biti implementirani kroz ovu komponentu:

- (i) upravljanje pod-sektorom svih povezanih privatnih i javnih aktera kroz konzultacije i zajedničko strateško planiranje intervencija;
- (ii) razvijanje sposobnosti relevantnih institucija u pod-sektorima kako bi se osigurala prikladna isporuka specijaliziranih usluga;
- (iii) povoljan politički okvir kako bi se identificirala povezana institucionalna pitanja/problemi trgovine i politika i promovisao lokalni ekonomski razvoj.
- (iv) praćenje izvedbe pod-sektora i odgovornosti pri tome i
- (v) osnaživanje sposobnosti relevantnih institucija.

COMP-2. Održivo uključivanje malih farmera u uspješne LV

Kroz ovu komponentu planira se:

- poboljšati životne uvjete proizvođača manjega obima i siromašnih;
- ojačati njihove organizacije i sposobnosti da identificiraju poslovne priloge kako bi proširili svoje poslovanje; i
- preuzeti aktivnu ulogu u odlučivanju u okviru platformi koordinacije multi-sudionika.

... COMP-2.

od Komponente 2 se očekuje:

- Povećanje površina za proizvodnju i količine proizvedenog jagodastog voća, povrća, ljekovitog i aromatičnog bilja i šumskih plodova za izvoz i domaće tržište.
- Uspostavljanje ugovorenog otkupa između lidera i ostalih aktera u LV (farmeri i UP/ZZ).
- Povećani prihodi za oko 4.800 direktnih korisnika od proizvodnje jagodastog voća i povrća.
- Povećana proizvodnja jagodastog voća na preko 8000 t (+40% od novih zasada i +20% od povećanih prinosa).
- Pomoć institucionalnom jačanju za oko 40 UP i oko 30 ZZ.
- Povećano investiranje u pogone za otkup i preradu (nivo veleprodaje i ZZ).
- Osiguran pristup prioritetnim ciljnim skupinama (siromašni, žene i mladi u rur. područjima).
- Oko 1.350 novih uposlenja u ruralnim područjima na puno ili pola radnog vremena u LV.
- Posebna pažnja kroz podršku prema osjetljivosti na klimatske promjene.